



UNIVERZITA KARLOVA
1. lékařská fakulta

VEC: VYJADRENIE K INAUGURAČNÉMU SPISU

Doc. MUDr. MÁRIE ŠTEFKOVIČOVEJ, PhD. MPH

Po pečlivom preštudovaní inauguračného spisu Doc.MUDr. Márie Štefkovičovej, PhD., MPH., potvrdzujem, že kandidátka na profesúru v obore verejné zdravotníctvo splňuje a v niektorých položkách prekračuje legislatívne požiadavky kladené ako podmienky udelenia tejto vedecko-pedagogickej hodnosti. Dokumentovaná bohatá publikačná a prednášková aktivita na konferenciách národných a medzinárodných, doma i v zahraničí ilustruje dlhoročnú intenzívnu pracovnú aktivitu aj ocenenia hodnú snahu o praktickú aplikáciu získaných poznatkov. Rovnako to platí aj o pedagogických aktivitách žiadateľky v oblasti pre a postgraduálnej výchovy zdravotníckeho dorastu. Doc.MUDr. M á r i a Š t e f k o v i č o v á. Ph.D.,MPH absolventka LFH UK v Prahe a celý svoj profesný život pôsobila v rozličných organizačných oblastiach oborov verejného zdravotníctva. Záujem o vedeckú prácu prejavila už behom štúdia medicíny. Od tretieho ročníka pracovala ako demonstrátorka a pozdies ako pomocná vedecká sila v mojom laboratóriu zameranom na problematiku toxických kovov a úspešne sa zúčastnila na študentských vedeckých konferenciách. Po promócií sa venovala predovšetkým epidemiológii prenosných ochorení. Predmetom jej vedeckovýskumného záujmu boli nasledujúce oblasti: prevencia nozokomiálnych nákaz, dezinfekcia a sterilizácia, riešenie epidémií nozokomiálneho charakteru a oblasť vakcinačného programu - klinické skúšanie nových očkovačích látok. Na výsledkoch a úspešnom riešení problematiky nozokomiálnych nákaz habilitovala v roku 2011. Do riešenia vedeckovýskumných úloh v oblasti nozokomiálnych nákaz sa zapojila v roku 2004 na základe výzvy profesora Jacques Fabry z Université Claude Bernard v Lyone prostredníctvom grantovej úlohy „Hospital in Europe Link for Infection Control and Surveillance – Improving Patient Safety in Europe“. V súvislosti s plnením grantu vybudovala sieť spolupracovníkov v nemocniciach a na oddeleniach epidemiológie vybraných regionálnych úradov verejného zdravotníctva, ktoré sa stali základom pre aplikovaný výskum v oblasti surveillance nemocničných nákaz na Slovensku. Následne po prebratí programu HELICS - IPSE pod Európske centrum pre kontrolu infekcií v Štokholme sa táto sieť stala súčasťou celoeurópskej siete surveillance nemocničných nákaz a užívania antibiotík. Možno konštatovať, že s jej významným príspevom bola vytvorená vedecká škola odborníkov v problematike prevencie a kontroly nozokomiálnych nákaz. V spolupráci s ECDC sa pod jej vedením vykonalo bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v slovenských nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť. Na základe riešenia tejto výskumnej úlohy Slovensko získalo aktuálne údaje o prevalencii jednotlivých druhoch nozokomiálnych nákaz, ich etiológii, o užívaní antibiotík u hospitalizovaných pacientov a o procesných a štrukturálnych indikátoroch, poukazujúcich na príčiny ich vzniku. Treba zmieniť, že zvláštne ocenenie zasluhuje v súčasnosti rozširované sledovanie aj na

zariadenia pre dlhodobu chorých. Aplikovaný výzkum v oblasti incidenčných štúdií nozokomiálnych nákaz u pacientov na oddeleniach akútnej a intenzívnej medicíny sa na chirurgických oddeleniach rozširujeme o selektívne sledovanie infekcií spôsobených *Clostridium difficile*, predstavujúce patogénne agens významné v uvedenom kontexte aj v medzinárodnom merítku.

K ďalším dôležitým oblastiam, v ktorých je kolegyňa Štefkovičová aktívna, je budovanie lokálnej surveillancie rotavírusových gastroenterítid v trenčianskom regióne. Mala významný podiel na zavedení molekulárnej typizácie rotavírusov v čase, keď na Slovensku ešte nebola plošne zavedená ani rutinná diagnostika rotavírusových infekcií. Spolu so svojimi spolupracovníkmi významne zaslúžila o rozšírenie očkovania napriek jeho skromnej finančnej podpore zdravotnými poisťovňami.

Z bohatého spektra aktivít vysoko oceňujem napríklad jej prístup k neobvyklým prípadom nozokomiálnych epidémií včítane ich praktických dôsledkov pre prax nemocničnej hygieny. Napr. nozokomiálny prenos salmonelózy odstrekaným materským mliekom, ktorým boli dokrmovaní novorodenci na nedonoseneckom oddelení. Na základe tejto publikácie bol legislatívne upravený zber, ošetrovanie, skladovanie a používanie materského mlieka. Popísala charakteristiku nozokomiálneho šírenia adenovírusových keratokonjunktivitíd na očnom a nedonoseneckom oddelení a navrhla žiaduce postupy dekontaminácie, špecifické pre zdravotnícke pomôcky, ktoré boli kľúčovými v prenose nákazy. Uvedené skúsenosti boli publikované v zahraničnej literatúre. Venovala sa aj závažnej problematike tvorby biofilmu u nemocničných kmeňov *Pseudomonas aeruginosa*, ako aj analýze účinnosti protiepidemických opatrení pri výskyte epidemiologicky významných gramnegatívnych baktérií.

V oblasti prevencie vakcínami preventabilných ochorení kolegyňa Štefkovičová zapojila do klinického skúšania vakcín v tretej fázy klinického skúšania pri overovaní imunogenicity a reaktogenicity vakcín: 10 valentná konjugovaná vakcína proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam, kombinovaná vakcína proti rubeole, morbilám, parotitíde a varicеле a DTPw-HBV vakcína. Aktívne sa zapojila do propagácie očkovania v odbornej obci a v laickej verejnosti a bola ministrom zdravotníctva menovaná členom Pracovnej skupiny pre imunizáciu.

Poznatky z aplikovaného výskumu v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz, dezinfekcie a sterilizácie spolu so spoluautormi spracovala do monografií: Dezinfekcia a sterilizácia – teória a prax v dvoch vydaniach. V tejto problematike bola iniciátorkou a spolutvorcom legislatívnych predpisov: Odborné usmernenie MZ SR na vykonávanie dekontaminácie endoskopov, Vyhláška č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia, Vyhláška č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení. Odborné usmernenie MZ SR na vykonávanie kontroly účinnosti procesu sterilizácie zdravotníckych pomôcok v zdravotníckych zariadeniach, Odborné usmernenie MZ SR pre diagnostiku a protiepidemické opatrenia pri výskyte bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie. Momentálne poslednou významnou pracovnou aktivitou je teraz prebiehajúca príprava odborného usmernenia pre očkovanie detí v nepravidelnej schéme pre MZ SR.

Od akademického roku 2004/2005 kontinuálne vyučuje akreditované študijné programy na Fakulte zdravotníctva Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v bakalárskych študijných programoch ošetrovatel'stvo a v úväzku 0.2 vyučovala aj na JLF UK v Martine. Od akademického roku 2011/2012 vyučuje aj na Lekárskej fakulte Slovenskej zdravotníckej univerzity — prednášky pre medikov: problematika nozokomiálnych nákaz, dezinfekcia a sterilizácia v zdravotníckych zariadeniach. Z hľadiska inaugurácie je dôležité, že jeden z jej študentov PGS úspešne obhájil svoju Ph.D. dizertáciu a ďalší študent PGS už absolvoval doktorskú skúšku.

Ocenenie zasluhuje vysoká miera angažovanosti v troch národných a 13 (!) medzinárodných projektoch. Z uvedeného počtu v 7 projektoch/grantoch mala úlohu spoluriešiteľa a národného koordinátora. Zvlášť oceňujem významnú angažovanosť petentky v roli národného riešiteľa v projektoch HELICS-IPSE a ECDIS. V súvislosti s uvedenými aktivitami absolvovala 12 medzinárodných kurzov/cvičení/ koordinačných porád podrobne uvedených v inauguračnom spise. Je aktívnou členkou 10 odborných spoločností a vedeckých inštitúcií a členkou dvoch redakčných rád odborných časopisov. Publikačná aktivita je podrobne analyzovaná v inauguračnom spise. Pre ilustráciu uvádzam: Články publikované v časopisoch s impakt faktorom (IF) počet záznamov s IF >0.35 registrovaných bolo 9, súčet hodnôt IF: 61.036 priemerná hodnota IF: 6.785. Citačný ohlas je podľa SCI 184.

Záver: Systematická, úspešná vedecká a pedagogická práca petentky od promócie v roku 1983 na LFH UK v Prahe, získania titulu MPH v rámci špecializovaného postgraduálneho vzdelávania na ŠVZ v Bratislave v roku cez jej úspešnú obhajobu Ph.D. dizertácie v roku 1992 v obore toxikológia JLF UK v Martine (2006) s nasledujúcou habilitáciou v obore verejné zdravotníctvo v roku 2011 na FVZ SZU v Bratislave vyústila do podania oponovaného inauguračného spisu.

Na jeho základe, po jeho úspešnej obhajobe formou inauguračnej prednášky pred VR FVZ v Bratislave vrelo odporúčam pokračovanie inauguračného konania, pretože petenka doc. MUDr. Mária Štefkovičová, Ph.D., MPH spĺňa všetky vyžadované predpoklady pre udelenie vedecko-pedagogickej hodnosti profesor, pre obor 7.4.2 verejné zdravotníctvo.

V Prahe dňa 2. februára 2017

Prof. MUDr. Vladimír Bencko, DrSc.